

'Otter **is** over vijf jaar terug'

12 februari 2009

Otter **moet** terug in het Groene Hart

DEN HAAG - De otter moet terug in het water van het Groene Hart. Daarvoor hebben de recreatieschappen van de Reeuwijkse Plassen en de Krimpenerwaard gepleit bij Provinciale Staten

12 februari 2009

Natuurmonumenten **wil** otter terug in de Nieuwkoopse Plassen

'Otter ambassadeur natte natuur'

Natuurmonumenten **wil** otter terug in de Nieuwkoopse Plassen

Het water is weer schoon, de bodem is gebaggerd, de vissen zijn gezond. Otters zouden met gemak weer in de Nieuwkoopse Plassen kunnen leven. Natuurmonumenten is 'absoluut voor' terugkeer van het dier in het natuurgebied, zegt boswachter Martijn van Schie. Herintroductie van de viseter is echter pas aan de orde **zodra er maatregelen zijn genomen om te voorkomen dat de dieren worden doodgereden** op de doorgaande wegen in het Groene Hart. [..]

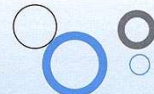
De laatste otter in de Nieuwkoopse Plassen werd in 1978 doodgereden. Maar het autoverkeer was niet de enige reden waarom het slecht ging met de soort. **Ze vergiftigden zichzelf door het eten van met chemicaliën vervuilde vis**. Daarnaast had het dier een slechte reputatie bij vissers, die ze doodden omdat ze als concurrenten werden gezien. Lees het hele artikel in het Leidsch Dagblad, editie Rijn en Veen, van vrijdag 13 februari of kijk op de [website](#) van het Leidsch Dagblad.

Herintroductie van otters in Nederland??

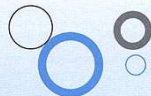
Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer

Herintroductie otter. De exacte datum wordt nog vastgesteld, maar eind mei, begin juni moet dit tafereeltje ook weer in Nederland te zien zijn: otters langs de waterkant. Het ministerie van LNV heeft namelijk onlangs officieel groen licht gegeven voor de herintroductie van de otter in het laagveengebied van Noord-West Overijssel en Zuid-Oost Friesland. Als alles volgens planning verloopt arriveren begin mei tien tot twaalf otters uit Wit-Rusland en Letland, die na gezondheidscheck, DNA-onderzoek en het inplanteren van een zender worden losgelaten. In komende jaren worden meerdere groepjes otters geïntroduceerd. Het totale aantal is mede afhankelijk van de sterfte onder de eerste Russische kolonisten. Het ministerie hoopt dat na 2006 de populatie zichzelf in stand kan houden; 'de tijger van de lage landen', zoals sommige enthousiastelingen de otter noemen, is dan na decennia afwezigheid weer terug.

Foto: Kina

Bionieuws 7 (13 april 2002)

Brabants Dagblad

Otter bij Waspik doodgereden

Trouw

| 15-07-2008 14:02

Verkeer gevaar voor de comeback van de otter

<http://www.dierennieuws.nl/nw/art/200804/nw64>

Staatsbosbeheer vernietigt otter nest

LEEWARDER COURANT

'Uitzetten otters onverantwoord'
Otter dood in hol van muskusrat

DAGBLAD VAN HET NOORDEN

Inteelt bedreigt toekomst otters in de Weerribben

W Ik hoop dat de otter zijn lesje heeft geleerd."

HUGH JANSMAN
van onderzoeksinstituut Alterra probeert de otter die een 4-jarig jongetje beet te vangen. Hij adviseert het beest om niet meer bij mensen in de buurt te komen.

De Stentor
Otter afgemaakt na aanrijding
De Levende Natuur 108, 199-203 (2007)

bijvoorbeeld het gecombineerde effect zijn van een goed functionerend ecologisch netwerk en de in de buurlanden lopende herintroductions (Groot Bruinderink et al., 2006). Dat een nakomeling van de in De Weerribben uitgezette Otters onlangs bij Osnabrück werd doodgereden op een plek waar andere Otters zitten, zet ons aan het denken. De komst van Duitse Otters naar Nederland is dan niet minder waarschijnlijk. In Frankrijk uitgezette Lammergeieren (*Cypaetus barbatus*) zijn zo mobiel dat ze nu azen op de jongen van in ons land uit-

<http://www.otter.wur.nl/NL/Laatste+nieuws/>

De Telegraaf
ma 26 nov 2007, 13:22
Aangifte dierenmishandeling otters

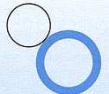
www.terugkeer.nl

De otter voelt zich kiplekker in de Overijsselse natuur

WEG
Ecologie en Ethiek

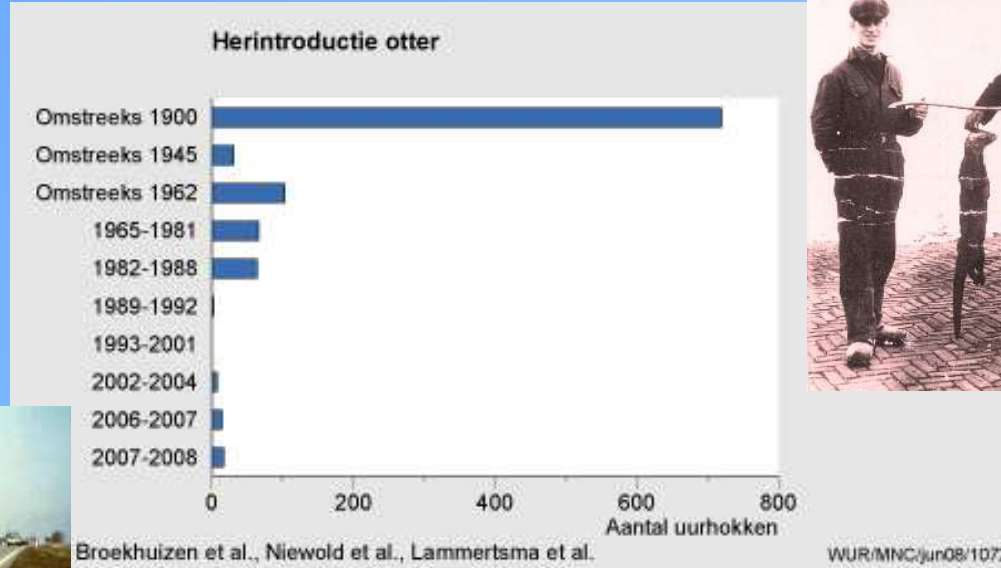
Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer

de Volkskrant

Bijvangst

Verkeer

Milieu & NatuurCompendium

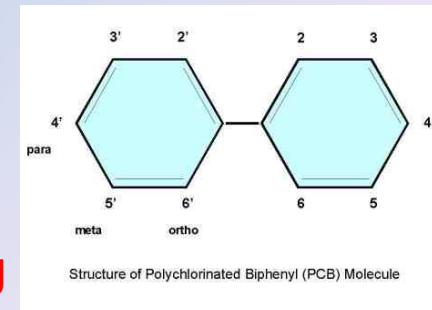
Vangst en jacht

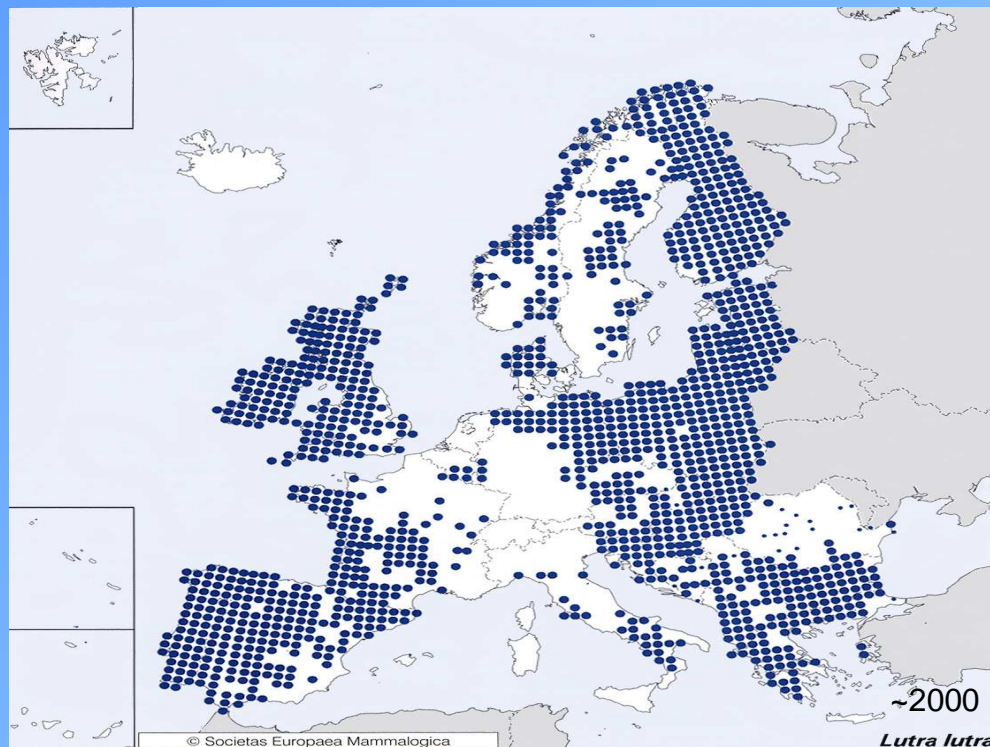

Veranderen en verdwijnen habitat

Vergiftiging

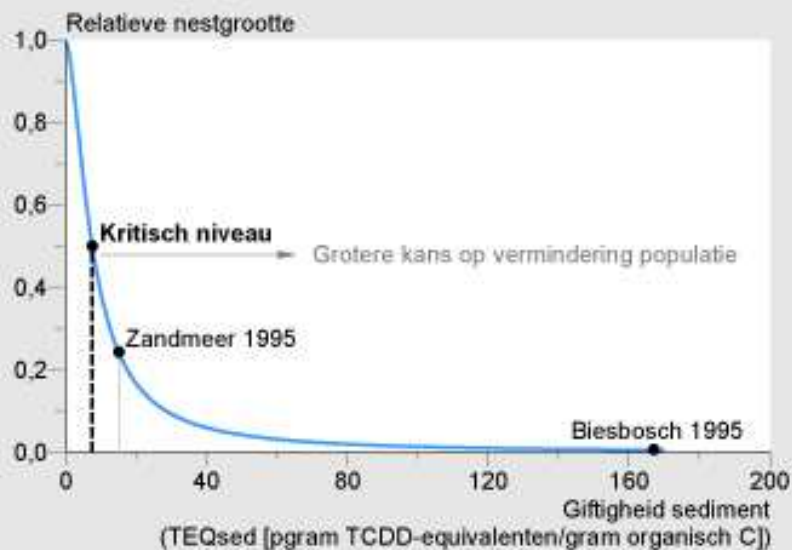
Argumenten voor herintroductie (**door voorstanders**)

- Bijdrage aan het herstel van de soort otter (**waar??**)
- Draagvlak: snel laten zien dat natuur- en milieubeleid werkt (otter als ambassadeur), **hoe snel is dat werkelijk???**
- Proef op de som: voor versnippering en vervuiling gevoelige soort (otter als proefkonijn), **is dat zo??**

❖ Hebben we echt geen snellere, betere (maar vooral goedkopere) indicatoren?

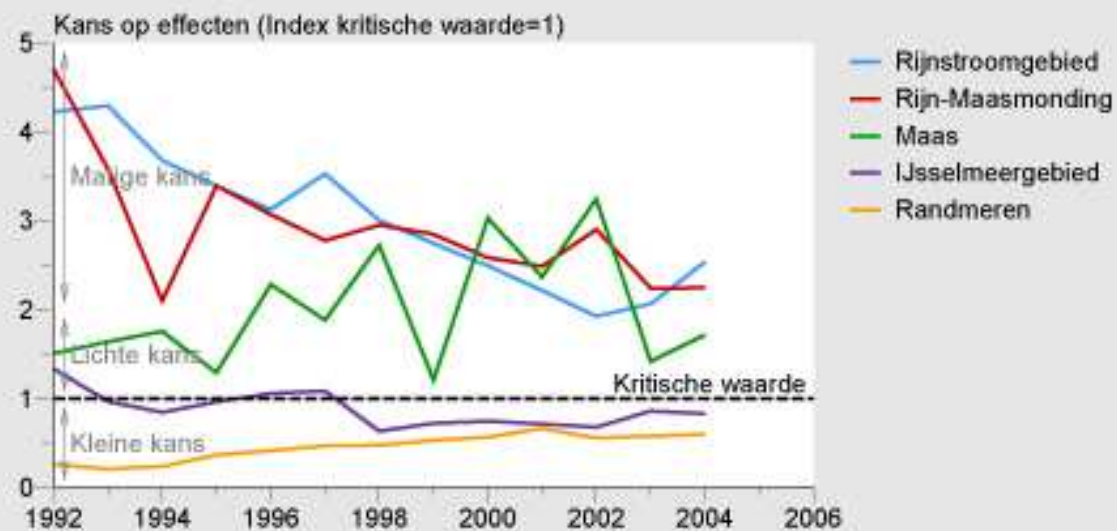
Risico's giftige stoffen voor otters

Bron: RIVM; Traas et al., 2001

MNP/MNC/feb06/0524

Risico's giftige stoffen voor visetende dieren

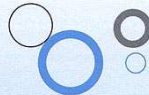
Bron: Maas.

MNP/MNC/mrt06/0523

Ecologie en Ethiek

Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer

Milieu & NatuurCompendium

**Een schuw roofdier
wordt .....**

... aaibaar gemaakt ...

Voor het verkrijgen van draagvlak !!!

Johan Oppewal, Kennis en Methode, 1994.

De ambassadeur van het zoetwatermilieu

Een verhaal over de visotter en zijn woordvoerders

Herintroductie Otter 8 juli 2002

© meerval Rollin Verlinde

Situatie 2002 – oktober 2008

Informatie uit krantenberichten, internetberichten en WUR herintroductie site

Gevangen: minstens **33**

- ❖ **5** stierven tijdens de vangst
- ❖ **16** uitgezet in Noordwest Overijssel
(wat er met de anderen is gebeurd wordt niet vermeld)
- **15** uitgezet uit kweek, opvangcentra of dierentuinen
- ❑ **31** zijn er in totaal uitgezet

Geboren **29** (DNA onderzoek

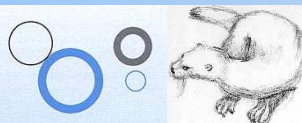
Aanwezig **35** aan spraints, juli 2008)

Milieu & NatuurCompendium

Overleden **32**

- waarvan minstens **19** in het verkeer
- waarvan er **1** bij **Osnabrück** werd doodgereden
- **2** otters (niet afkomstig uit de herintroductie) kwamen ook in het verkeer aan hun einde
- ❑ **7** 'verdwenen' uit het gebied en zijn opgegeven voor de populatie
- Sterfte onder subadulte mannetjes **70%**

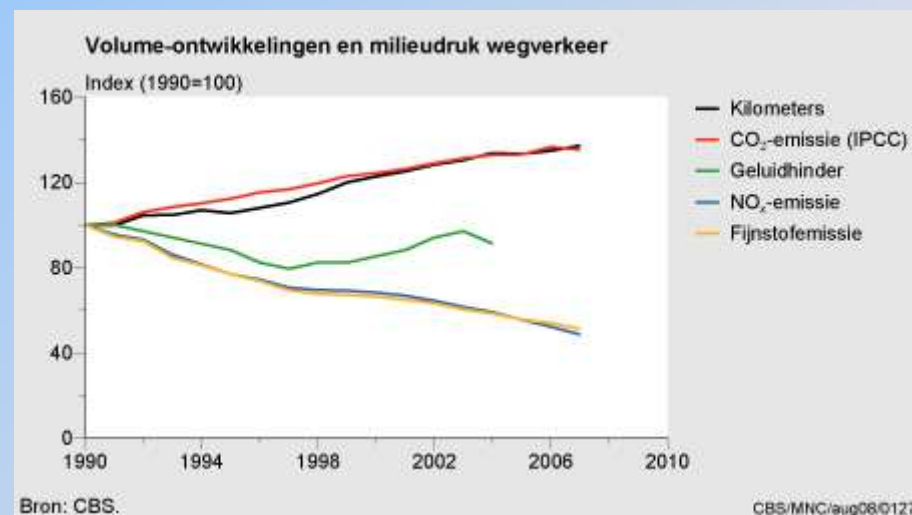
IUCN/SSC GUIDELINES FOR RE- INTRODUCTIONS

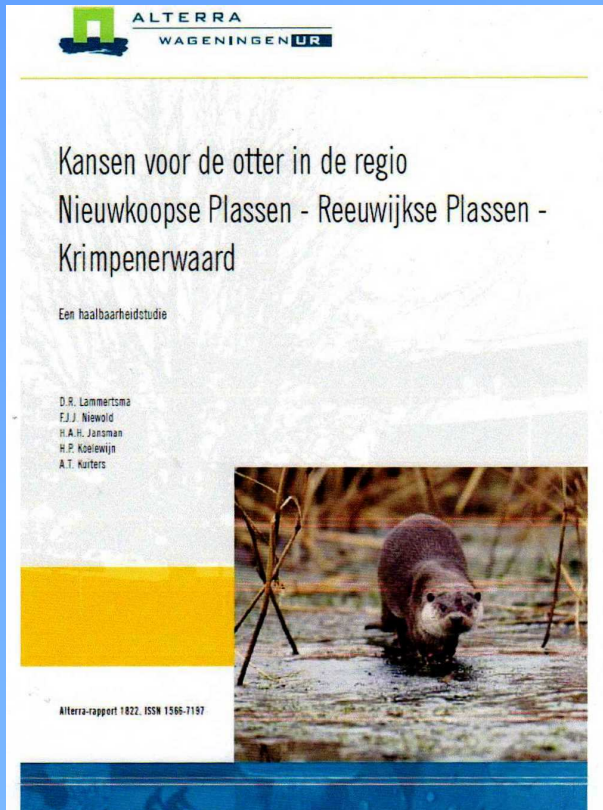
Identification and elimination, or reduction to a sufficient level, of previous causes of decline

“Punt van zorg voor de uitgezette populatie otters in Nederland blijft de hoge verkeerssterfte, die de belangrijkste sterfteoorzaak vormt”.

Haalbaarheidsstudie Alterra-rapport 1822

Bram E. van Liere & Lowie E. van Liere (2005)
Reintroduction of the otter (*Lutra lutra*)
in the Netherlands; did it really meet
the international guidelines?
Lutra 48, 131-134

Weinig gegevens over vervuillende stoffen,
aanvullende analyse aanbevolen

Studiegebied **potentieel geschikt** voor otters

Voor een **duurzaam op zichzelf staande populatie** is in de huidige situatie **onvoldoende leefgebied** in het onderzoeksgebied beschikbaar en zijn er nog **teveel onveilige situaties** die mitigatie behoeven.

Nodig om het gebied geschikt te maken voor een **kleine populatie die geruime tijd op zich zelf kan leven:**

- ❖ Realisatie EHS inclusief robuuste verbinding
- ❖ Groene Ruggengraat
- ❖ Uitrasteren van enkele wegen
- ❖ Oeverrandbeheer
- ❖ Realisatie dagrustplaatsen
- ❖ Aanpassen visfinken en muskusratbestrijding

Extra nodig voor een **duurzaam op zichzelf staande populatie:**

Uitwisseling met otters uit andere gebieden:
o.a. NW Overijssel, Vechtplassen, Naardermeer,
Alblasserwaard, **Biesbosch**

Aanbevelenswaardig: uitzetten bevers

Column

Kor Goutbeek

Bioloog/natuurjournalist
E-mail naar: brieven@metronieuws.nl

Over de slimme vos en een dom besluit

In de sneeuw ligt een vos. Een prachtier met zijn warme oranje vacht, zwarte sokken en volle staart met witte tip. Warm bloed sijpelt uit zijn vacht in de koude sneeuw. Deze vos is er één van de 14.000 die in 2001 werd gedood.

Minister Veerman en de Tweede Kamer hebben twee weken geleden de vos alweer aangemerkt als laagbare soort, terwijl hij nog maar net (sinds 1 april) bescherming genoot. Het is toch ook fantastisch dat ons verstedelijkte land zo rijk is aan vossen? De populatie is toegenomen tot zo'n 30.000 dieren, terwijl dat er in 1975 nog 7000 waren. (En dat vonden de jagers toen al te veel - het jaarlijkse afschieten van vele duizenden vossen heeft ze dus niet effectief teruggedrongen.)

De vos is zo succesvol, omdat hij zo voorzichtig en veelzijdig is. Door de jacht is hij erg op zijn hoede voor de mens en zien we hem dus maar zelden. En hij is veelzijdig: hij voelt zich in alle landschappen thuis, zelfs in de grote steden. In Den Haag zijn maar liefst 15 burchten gevonden, zelfs onder het openluchttheater in het Zuiderpark. En vossen zijn nauwelijks kieskeurig: ze eten insecten, kikkers, eieren, jonge vogels, muizen en konijnen, maar ook fruit, aas en afval. Een van zijn belangrijkste prooien is de regenworm, die sterk is toegenomen door de zware bemesting van onze gazons en weilanden.

Als boeren minder vossen willen: stoppen met bemesten dus! Want tja, een vos grijpt ook wel eens een kip, een leeuw of een tamme konijn. Maar dat is vooral een kwestie van het hok goed dichtsluiten. Huiskatten en honden doden bovendien meer kleinvee. Het is *all in the game* dat een boer soms schade heeft van de natuur: zware slagregens, droogte, ganzen of een vos.

Kan de vos een bedreiging zijn voor de lokale vogelstand? Zeker: lepelaars broedden in het Naardermeer op de grond en toen de vos erbij kwam was in 1988 de hele kolonie verdwenen. Erg? Nee, lepelaars weken vooral uit naar de Waddeneilanden en namen daarna zelfs sterk in aantal toe: van 400 paar tot meer dan 1000 in 2001. Waar lepelaars met vossen te maken kregen, zijn ze nu bomen gaan broeden en konden ze zich handhaven.

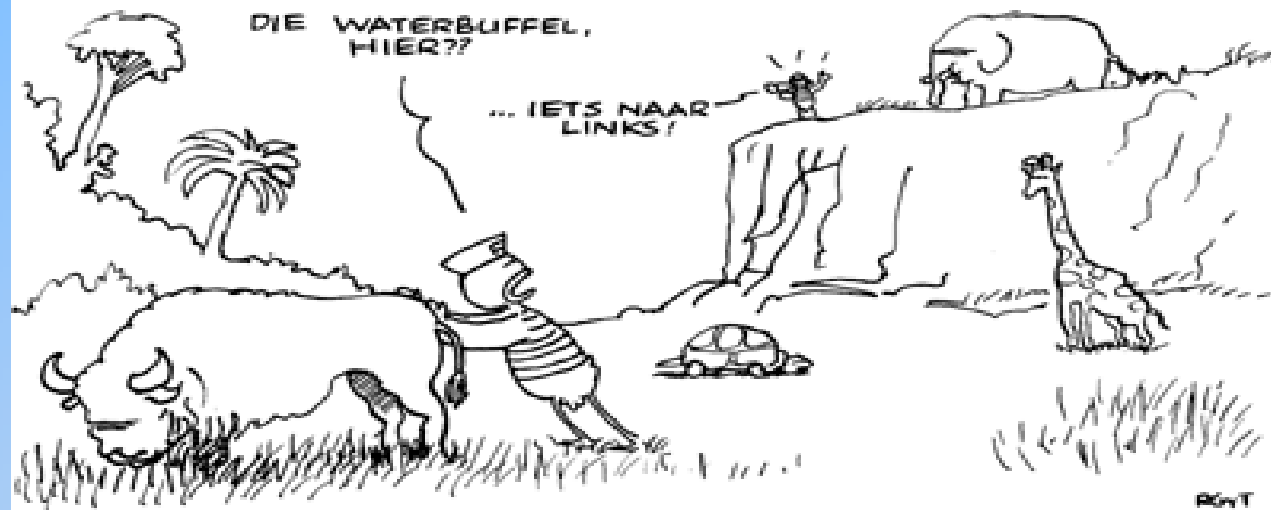
Sommige diersoorten nemen af en andere soorten nemen toe door allerlei, deels onbekende factoren. In de afgelopen 25 jaar is bijvoorbeeld ruwweg 30 procent van de Nederlandse broedvogels toegenomen, 30 procent is afgenomen (vooral weidevogels) en ongeveer 40 procent bleef stabiel. Een veranderend land zorgt voor een veranderende vogelstand. Waarom kunnen we dat niet gewoon accepteren? Waarom moeten succesvolle soorten bestreden worden en zeldzame gesubsidieerd? We willen kennelijk de dienst uitmaken in de natuur, zogenaamd omdat dat zo goed voor haar is, maar in werkelijkheid is het om onze eigen hobby's uit te leven.

Als laatste - dreigende - strohal in hun argumentatie komen jagers met de gevaren van vossenlintworm en hondsdolheid op de proppen. Uit onderzoek in Duitsland blijkt dat alleen jagers (die immers als enige met hun handen aan dode vossen zitten) de eitjes van de vossenlintworm bij zich dragen en verspreiden. De jacht op vossen werkt ook averechts tegen hondsdolheid: de leeggeschoten territoria worden opgevuld door zwerfende vossen en dat bevordert de verspreiding van virussen.

Geef het nou maar toe, jagersjongens: het is gewoon lekker om op vossen te jagen (kwestie van adrenaline en mannelijk hormoon), maar dat kan ook met een camera in de hand. De vos op de lijst van schadesoorten zetten is een klassiek politieke oplossing: het helpt niet bij het oplossen van een probleem - als daar al sprake van is - maar een groep belanghebbenden is tevreden gesteld. Ik hoop dat dit het allerallerdomste besluit van dit kabinet is, anders zijn CDA en VVD geïnfecteerd met de ziekte van de lobby's.

Sommige diersoorten nemen af en andere soorten nemen toe door allerlei, deels onbekende factoren. In de afgelopen 25 jaar is bijvoorbeeld ruwweg 30 procent van de Nederlandse broedvogels toegenomen, 30 procent is afgenomen (vooral weidevogels) en ongeveer 40 procent bleef stabiel. Een veranderend land zorgt voor een veranderende vogelstand. Waarom kunnen we dat niet gewoon accepteren? Waarom moeten succesvolle soorten bestreden worden en zeldzame gesubsidieerd? We willen kennelijk de dienst uitmaken in de natuur, zogenaamd omdat dat zo goed voor haar is, maar in werkelijkheid is het om onze eigen hobby's uit te leven.

FOKKE & SUKKE HERSTELLEN HET ECOLOGISCH EVENWICHT

De mening van Minister Verburg:

donderdag 05 maart 2009

**‘Over vijf jaar al otters is
veel te snel’**

NIEUWKOOP
Witte Weekblad

Donderdag 12 maart 2009

‘Geen otters in Plassen’

En van Witte Weekblad (De Echo) lezers als reactie op de stelling:
Het Nieuwkoopse Plassengebied is nog niet klaar voor de komst van de otter

In totaal hebben 22 bezoekers hun stem uitgebracht.

Eens

55 %
Oneens
45 %

Ecologie en Ethiek

Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer

20-03-2009 **Persbericht PvdD**

Partij voor de Dieren: herintroductie otter in Zuid-Holland is ongewenst

Carla van Viegen, fractievoorzitter van de PvdD in de Provinciale Staten in Zuid-Holland, heeft daarom **vragen** over deze kwestie gesteld **aan Gedeputeerde Staten**. Die moet namelijk, op grond van de Flora- en Faunawet, toestemming geven voor de 'Reeuwijkse' plannen. Van Viegen wil onder meer weten hoe het provinciebestuur staat tegenover het voornemen om de otter in Zuid-Holland te herintroduceren. En als dat gebeurt, of de provincie Zuid-Holland zich dan zal houden aan de internationale richtlijnen voor herintroductie. Ook vraagt de PvdD zich af of Gedeputeerde Staten wel hebben onderzocht of de vis die in Zuid-Hollandse rivieren en plassen zwemt, niet te veel PCB's bevatten en of het provinciebestuur wel van plan is maatregelen te treffen om te voorkomen dat otters worden doodgereden in het verkeer.

www.ad.nl

22 maart 2009

Dierenpartij wil geen otters

Leidsch Dagblad

23 maart 2009

Dierenpartij is tegen de otter

www.ad.nl

Elzinga praat met dierenpartij

Door ED SLUIS

Zondag 29 maart 2009

REEUWIJK - Reeuwijks Burgemeester Jan Elzinga gaat de Partij voor de Dieren uitnodigen om zijn standpunt over het herintroduceren van de otter in onder andere zijn eigen gemeente, toe te lichten.

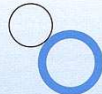
~ ~ ~

Elzinga wijst op uitgebreid onderzoek dat al is uitgevoerd en waarin stevast gewaarschuwd wordt dat er nog veel moet gebeuren voor het rappe beestje terug kan keren in een leefgebied tussen Nieuwkoopse, Reeuwijkse Plassen en de Krimpenerwaard. „De otter heeft een groot leefgebied nodig, het gebied is nu nog te versnipperd.” **Elzinga wil juist niet te hard van stapel lopen, benadrukt hij. „Het kan nog wel vijf tot vijftien jaar duren.** We hebben er niets aan als otters doodgereden worden omdat we onvoldoende voorzorgsmaatregelen hebben genomen; dan keert het publiek zich er tegen.”

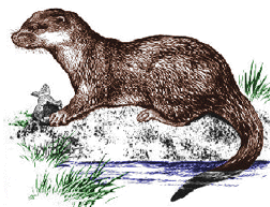
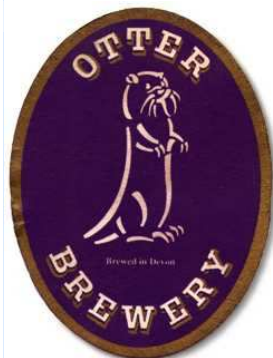
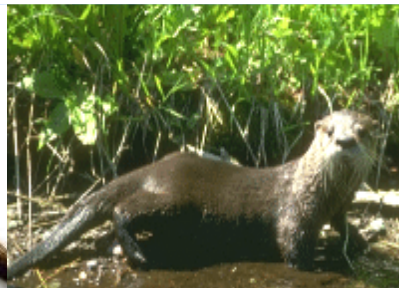
Ecologie en Ethiek

Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer

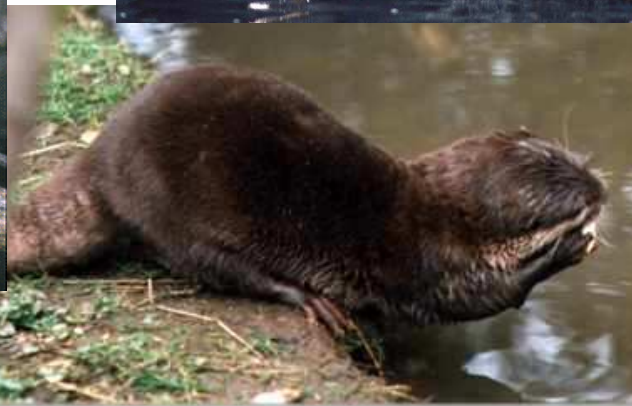

I've got
this thing
about
otters...

You OTTER Back Up Your Files!

WEG
Ecologie en Ethiek

Werkgroep
Ecologisch
Waterbeheer

